

07.03.2023

Sotkamon kunta
Markkinatie 1
88600 SOTKAMO

Lausuntopyyntönne 7.2.2023

Lausunto Leivolanlahden asemakaavan muutoksesta ja laajennuksesta sekä Pajuniemen asemakaavan muutoksesta ja laajennuksesta, Sotkamo

Sotkamon kunta pyytää Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueelta lausuntoa Leivolanlahden asemakaavan muutoksesta ja laajennuksesta sekä Pajuniemen asemakaavan muutoksesta ja laajennuksesta.

Leivolanlahden asemakaavan laajennus ja muutos

Asemakaavahanke käsittää Leivolanlammen ja Nurmestien välisen alueen. Kaava-alue liittyy Kainuuntiehen (kt 76) Tervahaudankatu - nimisen kokoojakadun kautta. Sotkamon kunnalla on käynnissä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen suunnitteluvalla tiesuunnitelman ja erillisen rakennussuunnitelman laatiminen kt 76 ja mt 899 (Nurmestie) liikennejärjestelyistä. Kainuuntien ja Tervahaudankadun liittymään on suunniteltu valo-ohjaus tarvittavine kanavoiteineen ja kevyen liikenteen alikulku. Alikulun sijaintia ja toteutustapaa on tutkittu erilaisin vaihtoehtoin, ja jatkosuunnittelun pohjaksi on valikoitunut ratkaisu, jossa alikulku sijaitsee liittymän itäpuolella.

Asemakaavan laatimisen yhteydessä on laadittu melulaskenta vuonna 2022. Ilman meluntorjuntaa Kainuuntieltä kantautuva liikennemelu ylittää melutason ohjearvot maantietä lähimpänä olevilla korttelialueilla ja tämän vuoksi kaavassa on määräys 1,2 metriä korkean meluesteen rakentamisesta Kainuuntien varteen. Tämän lisäksi riittävä meluntorjunta edellyttää meluvallin rakentamista alikulkutunneliin johtavan kevyen liikenteen väylän, Tervahaudankadun ja Kainuuntien rajaamalle alueelle.

Kaavaluonnoksessa osa maa-ainestenottoalueesta sekä ottoalueen ja Kainuuntien välinen alue on osoitettu virkistys- ja urheilupalvelujen alueeksi. Kaavaselostuksen mukaan alue mahdollistaa hyvin monipuolisten urheilutoimintojen, suorituspaikkojen ja kaupallistenkin

liikuntapaikkojen toteuttamisen alueelle. Virkistys- ja urheilupalvelujen alueelle kulkemista varten on asemakaavassa osoitettu ulkoilureitti sekä Nurmestien liittymästä että Tervahaudankadulta. Kaavaselostuksessa todetaan, että mikäli entiseen soramonttuun tulee sellaisia toimintoja, joiden vuoksi alueelle tullaan autoilla, lienee tarkoituksenmukaisinta järjestää ajoneuvoliikenne Nurmestien kautta ja toteuttaa paikoitus pääosin maa-ainestenottoalueen ulkopuolella. Tervahaudankadun ja Kainuuntien liittymän läheinen korttelialue voisi palvella viereisen virkistys- ja urheilualan pysäköintitarpeita, mutta sinne voisi toteuttaa myös lähialueen toimintaa tukevaa liike- ja palvelurakentamista.

Nurmestien tiealueen varaus on osoitettu niin leveänä, että tien varteen on mahdollista rakentaa kevyen liikenteen väylä Vuokatin liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisesti. Nurmestien ja Kainuuntien risteyksen yleisen tien aluevaraus puolestaan mahdollistaa alikulun ja valo-ohjauksen toteuttamisen risteykseen. Maanteiden varsille on osoitettu suojaviheralueet 55 dB:n teoreettisen meluvyöhykkeen levyisenä.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue lausuu kaavaluonnoksesta seuraavaa.

Mikäli vanhalle maa-ainesten ottoalueelle sijoitetaan virkistys- ja urheilupalveluja, tulee kunnan selvittää ennen kaavaehdotusta alueelle johtavat kulkuyhteydet, mahdollinen tarve uudelle liittymälle ja sen sijainnille Nurmestien osalta sekä kuinka alueen pysäköinti tullaan järjestämään. Nämä on osoitettava asemakaavassa. Kaavaselostuksessa on hyvä esittää myös arvio, kuinka paljon liikennettä virkistys- ja urheilupalvelujen alue aiheuttaisi.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue ei näe mahdollisena vaihtoehtona ohjata liikennettä alueelle nykyisen Kainuuntiellä tiesoitteessa 76/3/180 oikea olevan liittymän kautta. Kyseiselle liittymälle on myönnetty liittymälupa maa-ainesten ottoalueesta johtuvaa käyttöä varten. Liittymän paikka ei mahdollista suuremman liikennemäärän ohjaamista alueelle liittymän kautta, ja lisäksi liittymä on liian lähellä Nurmestien liittymää. Liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden kannalta järkevin tapa olisi järjestää liikenne uuden Tervahaudankadun liikennevalo-ohjatun liittymän kautta.

Kaavaselostuksessa on esitetty ajoneuvoliikenteen järjestämistä virkistys- ja urheilualueelle Nurmestien (mt 899) kautta. Kulkuyhteyttä ei ole kuitenkaan osoitettu kaavakartassa kyseiselle alueelle Nurmestieltä. Mikäli kulku mahdolliselle urheilualueelle on tarkoitus järjestää Nurmestieltä, tulee ajoneuvoliittymän sijainti merkitä karttaan nuolella ja liittymän paikasta keskustella ennen kaavaehdotusta Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen kanssa. Liittymäpaikkaa selvitetäessä on varmistettava riittävät näkemät liittymästä Nurmestielle sekä liittyvän tien riittävän hyvä tien vaaka- ja pystygeometria.

Kaavakartalla uudelta asuinalueelta virkistys- ja urheilun alueen suuntaan on osoitettu ulkoilureitti. Kaavaselostuksesta ei käy kuitenkaan ilmi, onko reitti käytössä myös talviaikaan. Pysäköintiratkaisuja tulee kaavaehdotusvaiheeseen mennessä myös selkeyttää. Kaavakartalla tulee osoittaa selkeästi virkistys- ja urheilun alueelle johtavat kulkuyhteydet ja pysäköintiratkaisut.

Kaavakartalle ei ole merkitty kantatien 76 ja maantien 899 osalta tiesuunnitelman laatimisen yhteydessä suunniteltuja uusia jalankulun ja pyöräilyn väyliä tai muita liikennejärjestelyjä, jotka on hyvä lisätä kaavakartalle kaavaehdotusvaiheessa. Näin voidaan varmistua, että ratkaisut mahtuvat LT-alueelle ja kokonaisuus hahmottuu paremmin.

Melusteiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota niiden sijoitteluun erityisesti Kainuuntien varressa olevan linja-autopysäkillä johtavan jalankulun väylän lähellä, jossa yhtenäinen melusuojaus katkeaa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen myöntämään suunnittelulupaan liikennejärjestelyistä kantatiellä 76 ja maantiellä 899 on kirjattu, että liikennejärjestelyjen rakentamisesta ja siihen liittyvistä vastuista sovitaan erikseen ELY-keskuksen ja Sotkamon kunnan kesken. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueella ei ole tällä hetkellä rahoitusmahdollisuutta kantatietä 76 tai maantietä 899 koskevien liikennejärjestelyjen toteuttamiseksi. Tiesuunnitelmassa tulee esittää myös selvitys rakentamisajankohdasta, rakennuttajasta, kustannusvastuista sekä hoitovastuista. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue huomauttaa, että lähtökohtaisesti kunta vastaa maankäytön maanteille aiheuttamien muutostarpeiden suunnittelusta ja toteutuksesta, toimien yhteistyössä ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen kanssa. Maanteiden järjestelyt tulee toteuttaa heti maankäytön alkaessa toteutua.

Pajuniemen asemakaavan muutos ja laajennus

Kaavoitettava alue käsittää Kainuuntietä Leivolankylän kenttään ja Sapsojärveltä Alkulantielle ulottuvan alueen Sotkamon kunnassa Leivolankylän asemakaava-alueella. Asemakaavan muutos koskee korttelia 6, 10 ja 17 sekä näihin rajoittuvia katu-, puisto- ja vesialueita. Kaavamuutoksen keskeisin tavoite on muuttaa rannalla oleva viheralue (VP) osaksi tontteja yksityisten omistamien kiinteistöjen osalta yleiskaavan kriteerien mukaisesti.

Alue liittyy maantiehen (kt 76, Kainuuntie) jo olemassa olevan katuverkon ja liittymän (Alkulantie) kautta, jonka osalta kaavassa ei esitetä muutoksia. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueella ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Sähköisen allekirjoituksen hyväksyntä on asiakirjan lopussa. Asian on esitellyt liikennejärjestelmäasiantuntija Minna Nikula ja ratkaissut yksikön päällikön poissa ollessa tienpidon asiantuntija Jussi Sääskilähti.

JAKELU

Sotkamon kunta

TIEDOKSI

Kainuun ELY-keskus

Tämä asiakirja POPELY/2151/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/2151/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Nikula Minna 07.03.2023 15:35

Ratkaisija Säaskilahti Jussi 07.03.2023 15:36

Sotkamon kunta
Kaavoitus- ja mittaus toimisto
Markkinatie 1
88600 SOTKAMO

kirjaamo@sotkamo.fi

Lausuntopyyntö 7.2.2023

Lausunto, Pajuniemen asemakaavan muutos ja laajennus (kaavaehdotus 17.10.2022)

Kainuun ELY-keskus on antanut 10.10.2022 lausunnon nähtävillä olleesta Pajuniemen asemakaavaluonnoksesta. Kunta on laatinut vastineet annettuihin lausuntoihin. Vastineissa on perusteltu mm. Kainuun ELY-keskuksen lausunnossa esitettyjä huomioita. Nähtävillä olevasta asemakaavaehdotuksesta Kainuun ELY-keskus nostaa esille seuraavat asiat:

Selvitysten riittävyys

Kainuun ELY-keskus edelleen korostaa, että kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Asemakaavaluonnoksesta annetussa lausunnossa Kainuun ELY-keskus edellytti, että Vuokatin yleiskaavaa varten laadittua selvitystä on täydennettävä linnusto- ja viitasammakkoselvityksellä. Vastineiden mukaan rannassa olevat veneväylät on ruopattu aiemmin, eikä kaavaratkaisu luo painetta esim. lisäruoppauksille. Tulee huomioida, että hyväksytyt asemakaava saattaa olla voimassa vuosia ja vuosien varrella tarpeet saattavat muuttua. Alueella voimassa olevat kaava-alueet esim. yli 40 vuotta vanhoja. Siten edellä mainittujen luontoarvojen selvittäminen on tärkeää jo kaavaa laadittaessa. Viitasammakkojen osalta voidaan todeta, että laji on luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu eläinlaji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskee aina hävittämis- ja heikennyskielto. Kainuun ELY-keskus muistuttaa, että lajit on otettava huomioon kaikessa maankäytössä ja luonnonoloja muuttavissa hankkeissa, jotka voivat vaikuttaa niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin.

Ranta-alueen käsittely

Kaavamääräyksissä (yleiset määräykset) on annettu seuraavat määräykset:

- Pinta-alaltaan enintään 10 krs-m²:n kokoisen grillikatoksen saa sijoittaa rannanpuoleisen rakennusalan ulkopuolelle vähintään 5 metrin etäisyydelle rannasta.
- Erillisen enintään 25 m²:n suuruisen saunarakennuksen saa sijoittaa rannanpuoleisen rakennusalan ulkopuolelle vähintään 10 metrin etäisyydelle rannasta.

Kainuun ELY-keskus pitää edellä mainittuja määräyksiä ristiriitaisina, kun huomioidaan, että yksikään rakennuspaikka ei ulotu rantaviivaan/vesialueeseen saakka. Tule huomioida, että rakennuspaikaksi

9.3.2023

osoitetun alueen (AO/AP) ja vesialueen (W) välissä on yleiseen virkistykseen tarkoitettu lähivirkistysalue (VL). Kainuun ELY-keskus korostaa, että kaavassa osoitetut virkistysalueet on tarkoitettu yleiseen virkistyskäyttöön eikä taustalla olevien rakennuspaikkojen laajennetuksi piha-alueeksi.

Asemakaavamuutoksen yhteydessä ranta-alueen maankäyttöä on muutettu kiinteistöomistajien eduksi Vuokatin yleiskaavatyön yhteydessä tehtyjen linjausten mukaisesti, tietyin kriteerein. Kaavaselostuksen mukaan asemakaavaratkaisu lähinnä toteaa jo toteutuneen maankäytön. Kainuun ELY-keskus pitää huolestuttavana, että kunta ei ole seurannut, kuinka voimassa olevaa asemakaavaa noudatetaan. Siten Kainuun ELY-keskus näkisi perusteltuna, että vireillä olevassa asemakaavamuutoksessa kunta selostaisi ja tarvittaessa kaavamerkinnoin ja -määräyksin ohjaisi, kuinka kunta aikoo varmistaa, että kaavaratkaisun mukainen VL-alue säilyy yleisessä virkistyskäytössä.

Muuta huomioitavaa

Kainuun ELY-keskus muistuttaa, että vesialueella (ja osakaskunnan hallinnoimalla virkistysalueella) tehtävät rakenteet sekä maan kaivut ja ruoppaukset voivat vaatia vesilain mukaisen luvan. Ennen rakentamista tulee suunnitelluista toimenpiteistä pyytää Kainuun ELY-keskuksen näkemys vesilain mukaisen luvan tarpeesta.

Koska nykyisin kaavakarttoja arvioidaan ja tutkitaan sähköisessä muodossa, etäisyyksien hahmottaminen on hankalaa. Näin ollen Kainuun ELY-keskus esittää, että kaavakartalle lisätään mittakaavajana.

Viranomaisneuvottelu

MRA 26 §:n mukaan MRL 66 §:n 2 momentissa tarkoitettu viranomaisneuvottelu järjestetään tarvittaessa sen jälkeen, kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä ja sitä koskevat mielipiteet ja lausunnot on saatu. Vaikka vireillä oleva asemakaava ei Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan koske vaikutuksiltaan valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnallisia asioita, kaava voidaan valtion viranomaisen toteuttamisvelvollisuuden kannalta katsoa tärkeäksi luonnonympäristön arvojen säilymisen osalta. Näin ollen Kainuun ELY-keskus esittää, että ennen asemakaavan hyväksymiskäsittelyä järjestetään edellä mainittu viranomaisneuvottelu.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt alueidenkäyttöasiantuntija Sirpa Lyytinen ja ratkaissut yksikön päällikkö Jari Pesonen.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet luonnonsuojeluasiantuntija Jouko Saastamoinen ja ympäristöasiantuntija Mika Pylvänäinen.

Tiedoksi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Tämä asiakirja KAIELY/494/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/494/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lytinen Sirpa 09.03.2023 14:15

Ratkaisija Pesonen Jari 09.03.2023 14:38